

OLGU SUNUMU

Akrep sokması sonucu kalp yetmezliği ve priapizm

Ali Karakuř¹, Mustafa řahan², Mustafa Kmr³, Hayri Levent Yılmaz⁴, Dinçer Yıldızbař⁵

¹ Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Ana Bilim Dalı- Hatay

² Elazığ Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Servisi -Elazığ

³ Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Nöroloji Servisi-Mersin

⁴ Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Acil Bilim Dalı- Adana

⁵ Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Yoğun Bakım Bilim Dalı- Adana

zet

Akrep sokması vakaları, özellikle Çukurova Bölgesi'nde sık karşılaşılan hasta grubundadır. Bu tür vakalarda kalp yetmezliği ve priapizm ender görülmektedir. Çalışmamızda akrep sokması sonucu kalp yetmezliği ve priapizm gelişen olgunun takip ve tedavi aşamalarını incelemeyi amaçladık.

Anahtar kelimeler: Akrep Sokması, kalp yetmezliği, priapizm

Heart Failure and Priapism due to Scorpion Stings

Abstract

Cases of scorpion stings are common especially in patients living in the Cukurova region. Heart failure and priapism rarely occurs in these patients. The aim of the study is to review the stages of follow up and treatment of a case who develops heart failure and priapism as a result of scorpion sting.

Key words: Scorpion stings, heart failure, priapism

Yazımız 22-26 Mart 2010 tarihleri arasında Adana Hilton Otel'de gerçekteştirilen Uluslararası Katılımlı VII. Ulusal Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Kongresi'nde poster bildiri olarak sunulmuştur.

Yazışma Adresi:

Yrd. Doç. Dr. Ali KARAKUş
Mustafa Kemal Üniversitesi Tayfur Ata Sökmen Tıp Fakültesi Acil Tıp AD- Hatay
Telefon: 0.326.2291000-2602/
Cep Telefonu: 0.505.2540433
Faks: 03262455654
E-posta: drkarakus@yahoo.com

Çok değişik türleri bulunan akreplerin dünyada en zehirli kabul edilen türü bal renginde veya siyah olan centripoides exicilicaudadır. Ülkemizde Güney ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde *Androctonus Crassicauda* ve *Leiurus quinquestriatus* türleri çoğunluktadır(1). Akrepler nrotoksinleriyle sodyum kanallarını açar (uzamış aksiyon potansiyeli), kalsiyum geçirgenliğini artırır (asetil kolin alınıımı artar) veya katekolamin salınımını artırabilir. Klinik olarak; karıncalanma, ağrı, karın ağrısı, solunum zorluğu, istemsiz ekstremiteler hareketleri gibi şikayetler ve eritem, nekroz, hipertansiyon,

taşikardi, EKG de iskemi, nöbet ,hiperglisemi, salivasyon artışı, akciğer ödemi, ARDS gibi çok geniş yelpazedeki durumlar görülebilir. Mortalite oranı çocuklarda % 5,2- 8,3 arasındadır Epidemiyolojik özellikleri dünyanın değişik bölgelerinde farklılıklar gösterdiğinden çeşitli tedavi ve takip rejimleri önerilmektedir (1).

Olgu

9 yaşında erkek hasta, ayak başparmağından sarı renkli akrep sokması ve 10 dakika sonra ağzından köpük gelmesi şikâyetleriyle acil servise getirildi. Hastanın genel durumu orta, şuuru açık, koopere idi. Tansiyonu 100/60 mmHg, nabızı 140/dk, kalp sesleri ritmik taşikardik, akciğerde dinlemekle krepitan ralleri mevcuttu. Ekstremiteleri soğuk, terleme, sekresyon artışı ve priapizmi vardı. Akciğer grafisi normal olan hastanın, EKG'sinde sinüs taşikardisi görüldü.

Öyküsünde ve soy geçmişinde özellik olmayan hastanın yapılan kan tahlili, idrar ve kangazı tahlillerinde anormallik saptanmadı. Acil serviste prazosin (0,03 mg/kg/dozdan) başlanan hasta takip ve tedavi amaçlı çocuk yoğun bakıma yatırıldı. 3. ve 6.saatte prazosin tedavisi tekrarlandı. Ekstremiteleri ısınan hastanın priapizmi düzeldi. Krepitan ralleri olan ve ekokardiyografide ejeksiyon fraksiyonu düşük saptanan hastaya dopamin ve dobutamin 10mcg/kg/dk' dan başlandı. İkincigünde bu tedavi, doz azaltılarak kesildi. Üçüncü gün yapılan ekokardiyografide kardiyak fonksiyonları normal saptandı. Kontrol amaçlı yapılan tetkiklerinde anormallik görülmeyen hasta servise alındı. Servisteki 2 günlük takibinin ardından 6.günde şifa ile taburcu edilen hastanın poliklinik kontrollerinde anormallik saptanmadı.

Akrep zehiri başta nörotoksinler, aglutininler, lökositolizinler, koagulinler, lesitin ve kolesterin olmak üzere birçok enzim içermektedir. Akrep ısırıklarında lokal ya da sistemik bulgular gelişebilir. Ağrı, parestezi, hiperemi, kaşınma gibi lokal bulguların yanında, kusma, hipersalivasyon, terleme, priapizm, el ve ayaklarda soğukluk, solukluk, taşikardi, hipertansiyon, miyokardiyal disfonksiyon, aritmiler, akciğer ödemi, şok, ensefalopati, konvülsiyon, afazi, hemipleji, intraserebral kanama, dissemine intravasküler koagülasyon ve solunum yetmezliği gibi sistemik bulgular gözlenebilir.

Priapizm 5-10 yaş ve 20-50 yaşlarda sık görülmekte, en çok neden olarak idiopati

sayılmaktadır (2,3). Priapizmin sistemik belirtiler yönünden öncü kabul edilmesi gerektiği belirtilmektedir (4). 9 yaşında olan hastada hipersalivasyon, priapizm, el ve ayaklarda soğukluk, taşikardi ve akciğer ödemi tespit edilerek yoğun bakımda takibe alındı.

Akrep sokmasına bağlı miyokard disfonksiyonu, ventrikül yetersizliği, sistemik hipertansiyon,hipotansiyon, pulmoner ödem ve kardiyojenik şok görülebilmektedir. Yapılan çalışmalarda miyokarditli vakalara rastlanmış olup, EKG değişikliklerinin nonspesifik olduğu, bazen miyokardiyal enfarktüs bulgularının ve çeşitli aritmilerin görülebildiği tespit edilmiştir (5). Sinüs taşikardisi tespit edilen vakanın yapılan ekokardiyografisinde ejeksiyon fraksiyonu düşük saptanmış olup kalp yetmezliği olarak değerlendirilmiştir.

Akrep sokmasına bağlı miyokardit gelişen olgularda akrep antiserumu, sıvı elektrolit tedavisi, kalp yetersizliğine yönelik tedavi, dopamin ve dobutamin önerilmektedir. Akut dönemde anjiyotensin dönüştürücü enzim inhibitörlerinin yetersiz olduğubildirilmektedir. Akut dönemde katekolamin artışının yarattığı kalp hasarının prazosin gibi alfa adrenerjik blokörlerle önlenemediği gösterilmiştir (6,7). Konjestif kalp yetmezlikle takip edilen hastalarda prazosinin etkin olduğu belirtilmiştir (8). Prazosin taşikardi, el ve ayaklarda soğukluk-solukluk, hipertansiyon, hipersalivasyon, terleme gibi sempatik bulguların geliştiği olgularda kullanılır (9). Priapizm ve ekstremitelerde soğukluk gelişen hastaya yapılan prazosin tedavisi sonrası semptomların düzeldiği görüldü. Kalp yetmezliği için dopamin ve dobutamin tedavisi başlandı ve takiplerinde klinik düzelme görüldü.

Alfa blokör etkili terazosin veya prazosin gibi ilaçların priapizme yol açtığını gösteren ve yetmezlik tedavisinde prazosin, dopamin ve dobutamin karşılaştırmasını yapan yayınlar mevcuttur. Pulmoner ödemli vakalarda yapılan çalışma sonucu dobutamine göre prazosin tedavisinin hızlı düzelme sağladığı, kolay ve ucuz olmasının tercih sebebi olduğu ileri sürülmektedir (10-12). Bizim takip ettiğimiz vakada da her iki tedavi yöntemi de uygulanarak klinik düzelme sağlandı.

Sonuç

Prazosin tedavisi sonucu semptomlarında gerileme görülen bu tip akrep sokması vakaları, kalp yetmezliği ve kardiyojenik şok gibi ölümcül komplikasyonların gelişebileceği

düşünülecek yoğun bakım şartlarında takip ve tedavisi yapılmalıdır.

Kaynaklar

1. Canpolat M, Per H, Gümüş H, Narin N, Kumandaş S Akrep Sokması Sonucu Gelişen Nadir Bir Komplikasyon Konvülsiyon, Erciyes Tıp Dergisi, 2008; 30(3): 175-179.
2. Lue TF. Physiology of penil erection and pathophysiology of erectile dysfunction and priapism. In Walsh PC, Retic AB, Vaughann DE Jr, Wein AJ, Campbell's Urology, 8th edition, WB Saunders, Philadelphia, 2002; 1591-1618.
3. Polh J, Pott B, Kleinhans G. Priapism: A three-phase concept of management according to etiology and prognosis. Br J Urol. 1986; 58: 113-115.
4. Bawaskar HS, Bawaskar PH, Abroug F, Nourra S, Elatrous S. Management of scorpion sting. Heart 1999; 82: 253-254.
5. Karakurt C., Koçak G. Akrep Sokmasına Bağlı Toksik Miyokardit: Olgu Sunumu İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 2007; 14(1): 61-63.
6. Mahadevan S. Scorpion sting. Indian Pediatrics 2000; 37: 504-514.
7. Elatrous S, Nourra S, Besbes-Ouanes L et al. Dobutamine in severe scorpion envenomation: Effects on standard hemodynamics, right ventricular performance and tissue oxygenation. Chest 1999 ;116: 748-753.
8. Korten V, Oram A., Kes S., Oram E. Kronik Konjestif Kalp Yetmezliğinde Prazosin Kullanımı, Türkiye Klinikleri Medical Research 1986 (1); 101-107.
9. Koseoglu Z, Koseoglu A, Use of prazosin in the treatment of scorpion envenomation. Am J Ther 2006; 13: 285-287.
10. Sadeghi-Nejad H, Jackson I. New-onset priapism associated with ingestion of terazosin in an otherwise healthy man. J Sex Med. 2007; 4(6): 1766-1768.
11. Ylitalo P, Pasternack A. Priapism--side-effect of prazosin in patients with renal failure. Acta Med Scand. 1983; 213(4) :319-320.
12. Gupta BD, Parakh M, Purohit A. Management of scorpion sting: prazosin or dobutamine. J Trop Pediatr. 2010; 56(2): 115-118.